

Uniunea Europeană – formă avansată de integrare economică internațională

Prep.Univ.Drd. Gavrilă – Paven Ionela
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia
Ionelapaven@yahoo.com

Abstract: Uniunea Europeană este expresia mai multor trepte evolutive de integrare, pe care le-a parcurs regionalismul și multilateralismul în viața economică internațională. De aceea, Uniunea Europeană pune mai bine în corelație componente esențiale cum sunt: interesele strategice ale autorităților guvernamentale din țările implicate, grupurile de interese din țările membre, grupurile de interese și autoritățile din țările terțe. Aspecte pe care le vom dezbate pe larg în acest articol.

Un moment esențial în devenirea Uniunii Europene a fost Tratatul asupra Uniunii Europene (Tratatul de la Maastricht) semnat în februarie 1992¹, numit așa după denumirea localității olandeze unde a avut loc evenimentul. Tratatul a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993, astfel că cele 12 țări membre al Comunității Europene au creat o Uniune Europeană, marcând o nouă etapă superioară a integrării europene. În prezent, Uniunea Europeană cuprinde 25 de țări.

Structura instituțională a Uniunii Europene este asemănătoare cu cea statală.

Astfel există: **Consiliul ministerial**, care este instituția dominantă, având competența să influențeze implementarea legislației prin intermediul comitetelor consultative și al comitetelor manageriale; **Consiliul european** este cel mai înalt for de adoptare a deciziilor pentru Uniunea Europeană în ansamblul ei; **Comisia europeană** este componenta executivă, decizională, ea are rolul principal, similar cu cel al unui guvern național; **Parlamentul european** este un organism cu funcții, în cea mai mare parte, similare cu cele ale unui corp legislativ național, fiind abilitat să realizeze controlul parlamentar al aprobării execuției bugetare, să aprobe acordurile internaționale și să supravegheze mecanismele executivului².

Obiectivele Uniunii Europene sunt:

- Promovarea progresului economic și social echilibrat și durabil prin crearea unui spațiu fără frontiere interioare, prin întărirea coeziunii economice și sociale, prin stabilirea unei Uniunii Economice și Monetare;
- Afirmarea identității sale pe scena internațională, prin promovarea unei politici externe și de securitate comune, inclusiv a unei politici comune de apărare;
- Întărirea protecției statelor membre, prin instaurarea unei cetățenii a Uniunii;
- Dezvoltarea unei cooperări strânse în domeniile justiției și afacerilor interne;
- Menținerea integrală a legislației comunitare și dezvoltarea acesteia, în scopul examinării măsurii în care politicile și formele de cooperare instituite prin Tratat vor trebui revizuite pentru a asigura eficacitatea mecanismelor și instituțiilor comunitare.

Uniunea Europeană este expresia mai multor trepte evolutive de integrare, pe care le-a parcurs regionalismul și multilateralismul în viața economică internațională. De aceea, Uniunea Europeană pune mai bine în corelație componente esențiale cum sunt: interesele strategice ale autorităților guvernamentale din țările implicate, grupurile de interese din țările membre, grupurile de interese și

---

¹ *Conference des représentants des gouvernements des Etats membres – Union Economique et Monétaire*, Bruxelles, le 1 février, 1992. Traite sur l'Union européenne, CONF-UP-EUM, 2002/92.

² Ciucur D., Gavrilă I., Popescu C-tin, *Economie*, Editura Tribuna Economică, București, 2004, p. 525.

autoritățile din țările terțe. Corelarea acestora ține seama de ceea ce specialiștii numesc integrarea negativă și integrarea pozitivă.

Integrarea negativă înseamnă eliminarea obstacolelor și este relativ mai simplă deoarece vizează reglementarea structurală, liberalizarea comercială etc.

Integrarea pozitivă înseamnă crearea de condiții egale pentru funcționarea componentelor economice integrate, ceea ce este mai dificil deoarece implică forme mai complexe de intervenție și armonizare a politicilor guvernamentale.

Uniunea Europeană se caracterizează printr-un proces superior de conlucrare între statele participante referitor la procedurile de armonizare a intereselor, obținerea consensului, elaborarea și aplicarea noilor forme de conduită economică etc. Fiind o formă avansată de înțelegere, Uniunea Europeană demonstrează că armonizarea instituțională devine insuficientă, impunându-se necesitatea transferării unor abilități decizionale de la nivel național la nivelul unor instituții unionale. În acest fel, se creează instituții decizionale integraționiste comune de tipul organismelor internaționale, diminuându-se unele competențe ale decidenților macroeconomici din țările membre. Aceasta duce la evidente efecte favorabile, dar nu trebuie scăpate din vedere și anumite efecte nefavorabile³.

Uniunea Europeană utilizează în mod benefic o ierarhie specifică în politicile de conlucrare⁴, cum sunt: **informarea**, în sensul că partenerii convin să se informeze reciproc în privința instrumentelor și mecanismelor de politică economică pe care urmează să le pună în operă; **consultarea** în sensul că partenerii își exprimă acordul cu privire la obligația lor atât pentru a se informa reciproc, cât și pentru a solicita sprijinul celorlalți referitor la setul de decizii pe care intenționează să le adopte; **coordonarea**, în sensul că partenerii se obligă să fie de acord cu privire la pachetul de acțiuni cerute de elaborarea și aplicarea unor politici comune coerente; **unificarea**, adică fie eliminarea instrumentelor naționale și înlocuirea lor cu instrumente comune pentru întreaga zonă, fie adoptarea unor instrumente identice de către toți partenerii; **armonizarea**, adică îmbinarea perfectă, prin bună înțelegere, a intereselor partenerilor în toate domeniile convenite (după cum observăm în figura 1).

Uniunea Europeană realizează obiectivele sale complexe cu beneficii mai mari decât costurile.

Beneficiile decurg dintr-o mai bună alocare comună a factorilor de producție, din politicile de stabilizare a cerșterii economice și de redistribuire echitabilă a veniturilor. Astfel, prin unificarea și armonizarea deciziilor se minimizează aspecte ca: posibilitatea de a echilibra veniturile cu cheltuielile bugetare în acord cu nevoile interne; posibilitatea finanțării inflaționiste a deficitului bugetar; posibilitatea utilizării deprecierei monetare, ca modalitate de impulsie a exporturilor și de descurajare a importurilor; posibilitatea utilizării unei protecții secvențiale a consumatorilor, posibilitatea folosirii unei politici naționale externe costisitoare.

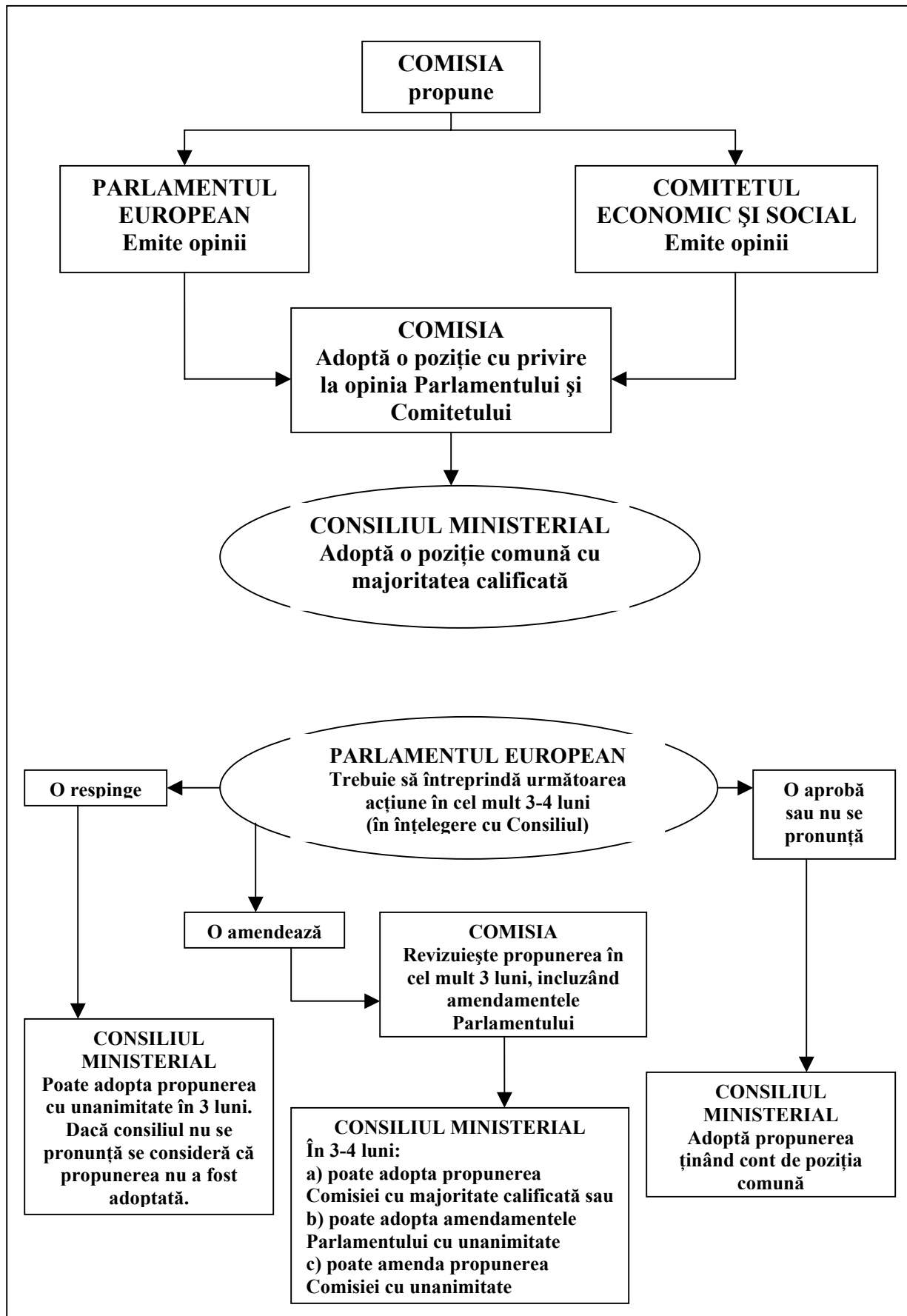
În acest context, un rol deosebit revine și instituțiilor specializate ale Uniunii Europene, care contribuie direct la funcționarea cu efecte favorabile a activității în diverse medii economico-sociale.

Integrarea piețelor naționale ale forței de muncă și capitalurilor determină câștiguri semnificative de bunăstare pentru țările participante. Integrarea piețelor naționale de mărfuri dinamizează considerabil comerțul intra-industrial prin valorificarea economiilor de scară, prin diversificarea obiceiurilor de consum între țările membre, prin adaptarea treptată a unor standarde uniforme la scară comunitară, ceea ce încurajează practicile industriale comunitare uniforme.

---

³ Ciucur D., Gavrilă I., Popescu C-tin, *Economie*, Editura Tribuna Economică, București, 2004, p. 526.

⁴ Vezi Dumitru Miron, *Economia integrării europene*, Editura ASE, București, 1998; *Integrarea economică regională*, Editura Silvy, București, 2000.

Fig. 1. Modalitatea de cooperare între organele Uniunii Europene

Mecanismele pieței unice a bunurilor materiale, serviciilor și factorilor de producție favorizează reducerea costurilor atât în sectorul privat, cât și în cel public, creșterea nivelului general de eficiență prin restructurarea sectorială și prin asigurarea unui mediu economic și organizațional mai concurențial.

Piața unică stimulează activitatea firmelor pentru impulsivitatea restructurării intra și intersectoriale, pentru creșterea volumului producției în corelație cu nivelurile mai înalte ale cererii intracomunitare și cu accentuarea concurenței extracomunitare prin prețuri.

Uniunea Europeană facilitează sporirea posibilităților firmelor de colaborare cu partenerii din țările membre, în privința cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic. În acest sens, sporesc abilitățile manageriale, se accentuează transferul de know-how și ridicarea calificării forței de muncă deoarece lucrătorii în calitate de executanți ai producției și managerii vor învăța metode moderne de organizare, programare și conducere a producției.

De asemenea, sporește substanțial rolul Uniunii monetare, prin introducerea, la 1 ianuarie 1999, a monedei unice – euro, cu valențe de eficiență valorică substanțiale pentru parteneri.

Tratatul de la Maastricht stipula că stabilirea prețurilor constituie ținta esențială a Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC). Astfel, s-a pus accentul pe sporirea anuală a Indicelui Agregat al Prețurilor de Consum (IAPC) sub 2%, care se poate îndeplini numai pe termen mediu. O asemenea țintă este axată pe zona Euro ca un sistem convergent, implicând exigența ca șocurile sectoriale sau regionale să fie menținute într-un ecart rezonabil⁵.

Toate acestea dovedesc utilitatea deosebită a Uniunii Europene, atât pentru țările membre, cât și pentru întreaga regiune. Totodată, ea constituie un centru important de putere economică, un pol de referință pentru întreaga economie mondială. Unii analiști surprind, însă, și faptul că în efortul integrării trebuie să se țină seama de realitatea că Europa este o arhitectură mult prea eterogenă, mult mai sensibilă decât SUA în raport cu șocurile economice specifice acestui proces complex de integrare.

După încheierea Tratatului de la Roma, chiar dacă inițiatorii gândiseră crearea unei monede comune.

Bibliografie:

1. *Conference des representants des gouvernements des Etats membres – Union Economique et Monetaire*, Bruxelles, le 1 fevrier, 1992. Traite sur l'Union europeenne, CONF-UP-EUM, 2002/92.
2. Ciucur D., Gavrilă I., Popescu C-tin, *Economie*, Editura Tribuna Economică, București, 2004.
3. Dumitru Miron, *Economia integrării europene*, Editura ASE, București, 1998.
4. Dumitru Miron, *Integrarea economică regională*, Editura Silvy, București, 2000.
5. Dumitru Miron, *Relansarea creșterii economice în România*, Editura Economică, București, 2000.

---

⁵ Realizarea în practică a strategiei monetare centrate pe stabilitate, promovată de Banca Centrală Europeană a generat multe dispute referitoare la compatibilitatea între politica monetară și structura instituțională adecvată. S-au evidențiat aspecte importante cum ar fi: concentrarea SEBC pe stabilitatea prețurilor, preocuparea SEBC pentru probleme specifice ale țărilor mai puțin dezvoltate, conferirea unui rol important agregatelor monetare, confruntarea SEBC cu vulnerabilitatea fiscală ș.a. (Vezi Dumitru Miron, *Stabilitate și convergență în condițiile lansării monedei unice europene*, în *Relansarea creșterii economice în România*, Editura Economică, București, 2000, p. 416-423).